

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 24 maja 2010 r.

DOLiS/DEC-603/10

dot. DOLiS-440-788/09

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, w związku z art. 27 ust. 2 pkt 2 i art. 22 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana J dotyczącej udostępnienia przez Sąd Rejonowy - w związku z zapytaniem skierowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w X - informacji o skazaniu Pana J prawomocnym wyrokiem sądowym,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (zwanego dalej również Generalnym Inspektorem) wpłynęła skarga Pana J (zwanego dalej Skarżącym), na „postępowanie Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń jako osoby działającej w imieniu mojego byłego pracodawcy w zakresie bezprawnego uzyskania i przetwarzania moich wrażliwych danych osobowych”. Skarżący wskazał, iż „byłem skazany wyrokiem Sądu Grodzkiego za czyn z art. 226 § 1 Kodeksu Karnego. (...) Mój były pracodawca wystąpił pisemnie do Sądu Grodzkiego z zapytaniem czy byłem skazany prawomocnym wyrokiem sądowym. Taka odpowiedź przez Sąd Grodzki została pracodawcy udzielona, który na tej podstawie rozwiązał ze mną stosunek pracy w trybie art. 52 § 1 i 2 Kodeksu pracy”. Ponadto Skarżący wskazał, że nie wyrażał pisemnej zgody - o której mowa w art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej również ustawą - na przetwarzanie przez pracodawcę informacji o skazaniu. Ponadto wskazał, że regulująca zatrudnianie pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) wprowadza wymóg niekaralności w stosunku do inspektora kontroli (art. 93 ust. 1 pkt 2 przedmiotowej ustawy) natomiast Skarżący zatrudniony był na stanowisku inspektora realizacji dochodów i nie przeprowadzał czynności kontrolnych u płatników składek na ubezpieczenie społeczne, co w jego ocenie wyklucza zastosowanie w obecnym stanie faktycznym wyjątku, o którym mowa w art. 27 ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy o ochronie danych osobowych.

Skarżący uzupełniając skargę wniósł do Generalnego Inspektora o nakazanie w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego przywrócenia stanu zgodnego z prawem poprzez usunięcie uchybień jakich dopuścił się Dyrektor Zakładu Ubezpieczeń Społecznych polegających na „bezprawnym uzyskaniu” jego wrażliwych danych osobowych i rozwiązaniu z nim stosunku pracy na tej podstawie. Wskazał również, że oczekuje wydania decyzji stwierdzającej naruszenie jego prawa do ochrony danych osobowych przez Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz że zostanie on zobowiązany do usunięcia naruszenia jakiego się dopuścił. Skarżący wskazał ponadto, iż oczekuje od Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zobowiązania Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w X oraz Sądu Rejonowego (zwanego dalej również Sądem) do podjęcia dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone jego dane osobowe „w taki sposób, iż nie będą one udostępniane w sposób przypadkowy każdej osobie, która o nie wystąpi, a jedynie osobom i w trybie określonym w art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił w toku przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania wyjaśniającego następujący stan faktyczny.

1. Skarżący był pracownikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, (zwanego dalej również ZUS) podległym Dyrektorowi ZUS Oddział w X.
2. Prokuratura Rejonowa w sprawie o sygn. 2 Ds. 616/08 skierowała w dniu 3 lipca 2008 r. do Dyrektora ZUS pismo o treści „stosownie do treści art. 21 § 1 kpk informuję, iż w dniu dzisiejszym został skierowany do Sądu Rejonowego akt oskarżenia przeciwko pracownikowi J podejrzanemu o czyn z art. 226 § 1 kk”.
3. Dyrektor ZUS, za pismem z dnia 6 sierpnia 2009 r. zwrócił się do Prokuratury Rejonowej o udzielenie informacji czy postępowanie zostało zakończone. W odpowiedzi Prokuratura Rejonowa pismem z dnia 11 sierpnia 2009 r. wskazała, iż „postępowanie 2 Ds. 616/08 przeciwko J podejrzanemu o czyn z art. 226 § 1 kk zostało zakończone w prokuraturze Rejonowej skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego – sygn. akt. X K 990/08 Sądu Rejonowego”.
4. Pismem z dnia 13 sierpnia 2009 r. Dyrektor ZUS wskazując na przekazaną przez Prokuraturę Rejonową pismem z dnia 3 lipca 2008 r., informację o skierowaniu aktu oskarżenia przeciwko Skarżącemu, zwrócił się do Sądu Rejonowego o „informację, czy postępowanie w niniejszej sprawie zostało zakończone. W takim przypadku proszę o podanie kiedy i jakie rozstrzygnięcie zapadło w tej sprawie”.
5. W odpowiedzi Sąd Rejonowy, X Wydział - Sąd Grodzki pismem z dnia 28 sierpnia 2009 r. poinformował, że „J został skazany prawomocnym wyrokiem tutejszego Sądu za czyn z art. 226 § 1 kk na karę grzywny. Orzeczenie uprawomocniło się 16/09/2008 r.”.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Na wstępie wskazać należy, iż status strony niniejszego postępowania obok Skarżącego i Sądu przysługuje ZUS, nie zaś oddziałowi ZUS, czy też dyrektorowi tego oddziału. Stosownie bowiem do treści art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej Kpa, stroną jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Podmiotem posiadającym interes prawny (ze względu na nałożone przepisami ustawy o ochronie danych osobowych obowiązki) w postępowaniu prowadzonym przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych

Osobowych jest administrator danych, poprzez którego stosownie do art. 7 pkt 4 ustawy rozumie się organ, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Art. 3 ust. 1 ustawy stanowi, iż ustawę stosuje się do organów państwowych, organów samorządu terytorialnego oraz do państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych. ZUS stosownie do art. 66 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest państwową jednostką organizacyjną. Oddziały - stosownie do treści § 8 ust. 1 Statutu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych będącego załącznikiem do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie nadania statutu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 28, poz. 164) są terenowymi jednostkami organizacyjnymi ZUS. Zatem adresatem decyzji Generalnego Inspektora w sprawie jest Prezes ZUS jako reprezentant administratora danych osobowych Skarżącego.

Mając na uwadze, że jak wynika z treści art. 18 ust. 1 ustawy wydanie przez Generalnego Inspektora decyzji nakazującej przywrócenie stanu zgodnego z prawem uzależnione jest od stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, zasadniczą kwestią w niniejszej sprawie jest ustalenie dopuszczalności lub niedopuszczalności udostępnienia przez Sąd danych osobowych Skarżącego na rzecz ZUS. Wskazać należy, że ustawa określa ogólne zasady przetwarzania danych osobowych, w tym przesłanki dopuszczalności ich przetwarzania. Dane dotyczące orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym, a w szczególności skazań, należą do kategorii tzw. danych wrażliwych, które podlegają szczególnym warunkom ich przetwarzania. Zgodnie bowiem z art. 27 ust. 1 ustawy zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Jednak od zakazu przetwarzania powyższej kategorii danych istnieją wyjątki określone w art. 27 ust. 2 pkt 1-10 ustawy. Stosownie do treści art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, jest jednak dopuszczalne, m.in. jeżeli przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Wyjaśnienia złożone w sprawie przez Sąd (pismo z dnia 5 grudnia 2009 r.) wskazują, że dane osobowe Skarżącego udostępniono ZUS na podstawie przepisu art. 21 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89 poz. 555 ze zm.), zwanej dalej Kpk. Zatem sprawę należy rozpatrywać w oparciu o treść powyższego przepisu. Zgodnie z art. 21 § 1 Kpk o ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, uczniom i słuchaczom szkół oraz żołnierzom należy bezzwłocznie zawiadomić przełożonych tych osób. Konieczne zatem jest dokonanie oceny czy w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd był zobowiązany do poinformowania ZUS o orzeczeniu wydanym w stosunku do Skarżącego.

W ocenie Generalnego Inspektora jest oczywiste, że przepis art. 21 § 1 Kpk nakłada na sąd, przed którym postępowanie zostało zakończone wskazany w tym przepisie obowiązek. Potwierdza to również doktryna - „zawiadomienie należy do organu, który ukończył postępowanie (sąd lub prokurator)” (T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego wraz z komentarzem do ustawy o świadku koronnym. Komentarze Zakamycza. Zakamycze 2003, s. 120). Zatem niezasadne jest stanowisko Skarżącego wskazane przez niego w piśmie z dnia 19 lutego 2010 r., iż „zasady i tryb udzielania informacji o skazaniu regulują przepisy o Krajowym Rejestrze Skazanych” i w związku z powyższym udostępnienie takich danych możliwe byłoby tylko

za pośrednictwem Krajowego Rejestru Skazanych. Przede wszystkim wskazać należy, że w polskim ustawodawstwie nie ma przepisów o Krajowym Rejestrze Skazanych, a Skarżący w ocenie organu pomyłkowo określił tą nazwą Krajowy Rejestr Karny o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (tekst jedn. Dz. U. 2008 r. Nr 50, poz. 292 ze zm.). Mając na uwadze, iż w niniejszej sprawie źródłem udostępnionej informacji był sąd przed którym toczyło się postępowanie, nie zaś Krajowy Rejestr Karny należy wykluczyć zastosowanie powyższej ustawy do oceny stanu faktycznego. Ustawa ta niewątpliwie reguluje zasady uzyskiwania informacji o skazanych, ale dotyczy to tylko informacji zgromadzonych w Rejestrze i udostępnianych przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego. Wskazać należy, że powyższy akt nie ustanawia wyłączności Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego do udostępniania informacji o skazanych. W szczególności powyższa ustawa (uchwalona w terminie późniejszym niż Kpk) nie uchyliła art. 21 § 1 Kpk, co niewątpliwie miałoby miejsce, gdyby zamiarem ustawodawcy było udostępnianie informacji o skazanych jedynie przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego.

Mając zatem na uwadze, iż art. 21 § 1 Kpk jest podstawą prawną do udostępnienia przez informacji na rzecz przełożonego osoby, której te informacje dotyczą, stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki które warunkują wypełnienie obowiązku wskazanego w tym przepisie. Niewątpliwie bowiem postępowanie w sprawie czynu z art. 226 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 ze zm.) - za który został skazany Skarżący - prowadzi się z urzędu, zaś postępowanie przeciwko Skarżącemu zostało ukończone (orzeczeniem, które uprawomocniło się w dniu 16 września 2008 r.). Ponadto Skarżący zatrudniony był w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, który zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest państwową jednostką organizacyjną. Zatem w tym stanie faktycznym Sąd był zobowiązany do zawiadomienia przełożonego Skarżącego o ukończeniu postępowania w sprawie.

Dokonując oceny udostępnienia danych osobowych należy również mieć na uwadze zakres danych które zostały udostępnione. Sąd informując ZUS o zakończeniu postępowania przeciwko Skarżącemu przekazał informacje o czynie, za który Skarżący został skazany, karze która została mu wymierzona oraz o dacie uprawomocnienia się orzeczenia. Art. 21 § 1 Kpk nie precyzuje zakresu danych, które mają być przekazane. Należy zatem tę kwestię ocenić posiłkując się przepisami ustawy o ochronie danych osobowych. Stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Adekwatność oznacza, że zakres danych nie może wykraczać poza niezbędny do zrealizowania celu jakiego przetwarzanie danych (w tym udostępnienie) ma służyć. Niewątpliwie celem zawiadomienia wskazanego w art. 21 § 1 Kpk jest przekazanie pracodawcy informacji, w oparciu o które będzie on w stanie stwierdzić, czy w związku z zakończeniem postępowania zasadne jest podejmowanie w stosunku do pracownika określonych kroków (w niniejszej sprawie ocena udostępnionych informacji spowodowała, iż ZUS rozwiązał ze Skarżącym umowę o pracę). Jak wskazuje doktryna prawa odnośnie art. 21 Kpk „celem tego przepisu było stworzenie podstawy prawnej do kontroli organów władzy bezpośrednio przełożonej nad sferą życia pozazawodowego i pozasłużbowego” [F. Prusak, *Komentarz do kodeksu postępowania karnego*, Warszawa 1999, Wydawnictwo Prawnicze (wydanie I)]. Mając na uwadze powyższe, udostępnione w niniejszej sprawie informacje o sposobie zakończenia postępowania (kwalifikacja prawna czynu za który został skazany Skarżący, wymierzona kara oraz data uprawomocnienia się orzeczenia) w ocenie

Generalnego Inspektora nie wykraczają poza zakres niezbędny do zrealizowania celu jakimu przetwarzanie danych ma służyć.

Mając na uwadze, że z wniesionej skargi wynika, iż wątpliwości Skarżącego budzi fakt, iż udostępnienie danych osobowych nastąpiło w związku z zapytaniem skierowanym przez Dyrektora ZUS, który dysponując przekazanymi przez Prokuraturę informacjami o zakończeniu postępowania przygotowawczego i wniesieniu aktu oskarżenia do sądu, zwrócił się do Sądu Rejonowego o informację czy postępowanie w sprawie zostało zakończone, a jeżeli tak to kiedy i jakie rozstrzygnięcie zapadło w sprawie. Nie ulega wątpliwości, iż Sąd udostępnił dane osobowe Skarżącego w odpowiedzi na pismo ZUS z dnia 13 sierpnia 2009 r. Jednakże fakt, iż Sąd udostępnił te dane dopiero po otrzymaniu powyższego pisma, nie zaś bezzwłocznie po uprawomocnieniu się w dniu 11 września 2008 r. wyroku w sprawie (jak był do tego zobowiązany treścią art. 22 § 1 Kpk) nie powoduje, iż operacja ta nie znajduje podstaw prawnych.

Podsumowując, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych udostępnienie danych osobowych Skarżącego przez Sąd na rzecz ZUS znajduje uzasadnienie w przepisach prawa.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Stronie, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w związku z art. 22 tej ustawy i w związku z art. 127 § 3 i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).